

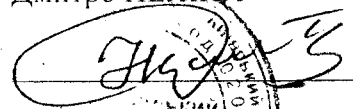
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛПА

« 31 » *серпень* 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЇ СХІДНИХ ФІЛОСОФІЙ

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 033 Філософія
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітня програма Філософія
спеціалізація -
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	VIII
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Гнатовська Ганна Василівна, к.ф.н., доцент кафедри історії філософії.

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. (Т. Мелниченко) «31» 28 2022 р.
на 202__/202__ н.р. _____ (_____) «__» 202__ р.

КИЇВ – 2021

Розробники: *Гнатівська Ганна Василівна, к.ф.н., доцент кафедри історії філософії*

Затверджено

« *30* » *серпня* 2021 р.

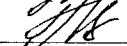
Зав. кафедри історії філософії

 (Тарас КОНОНЕНКО)

Протокол №1 від « *30* » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Пролонговано на 2022-2023 н.р. Протокол №2 від *31* . *08.2022*р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань про історію та філософський зміст творчості видатних мислителів східних культур та оволодіння методологією їх історико-філософського дослідження.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** ключову хронологію та зміст основних подій в історії країн Азії; основи мовознавства, релігієзнавства, культурології, логіки, соціальної філософії, історії філософії.
2. **Вміти** здійснювати самостійний аналіз змісту філософських першоджерел; застосовувати сучасні методи історико-філософського дослідження, виявляти філософську складову в синтезі релігійно-міфологічних практик та раціонально-теоретичних знань.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «*Філософія Сходу*» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у II семестрі IV курсу бакалавратури. Навчальна дисципліна знайомить студентів зі змістом філософської творчості видатних мислителів Сходу в їх історичному та культурному контексті. Визначаються предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень історії східних філософій. З'ясовуються критерії історичності та філософічності доробку східних мислителів, визначаються ключові параметри і періодизація розвитку філософської думки східної та Південної Азії. Розглядаються принципи інтерпретації та реактуалізації філософської спадщини східних культур Стародавності в сучасності. Пояснюється варіативність тлумачення ключових лексем історії східних філософій.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань з історії розвитку філософської думки східних культур. В результаті навчання студенти мають засвоїти перелік ключових історико-філософських лексичних одиниць (лем) дослідження; сформувати власний лексикон з історії філософії Сходу та мати навички його застосування в науково-практичній діяльності. Здобути навичку здійснення самостійного аналізу філософського змісту творів видатних мислителів Азії, та свідомого визначення методів історико-філософської реконструкції їх спадщини.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.

ФК 6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ФК 8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)	Методи викладанн я і	Методи оцінювання	Відсоток у підсумко
---	----------------------------	-------------------	---------------------------

Код	Результат навчання	навчання		вій оцінці з дисципліни
	знати:			
1.1	основні методологічні принципи та підходи дослідження історій східних філософій;	Лекція, самостійна робота	Усна доповідь, підсумкова контрольна робота, іспит	10
1.2	періодизацію і ключові події історії філософії південної та східної Азії;	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, підсумкова контрольна робота, іспит	10
1.3	основні постулати філософських даршан, шкіл, течій та напрямів країн східної та південної Азії в Стародавності та Середньовіччі;	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, підсумкова контрольна робота, іспит	10
1.4	ключові проблеми та зміст філософських дискусій в інтелектуальних дискурсах середньовічних Індії та Китаю	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, підсумкова контрольна робота, іспит	10
	вміти:			
2.1	демонструвати знання основних джерел з вивчення історії філософії східної та південної Азії;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, підсумкова контрольна робота, презентація самостійного дослідження, іспит	7
2.2	пояснювати методологічне обґрунтування історичності та філософічності творчості мислителів Сходу;	Семінар, самостійна робота	Усні доповіді, підсумкова контрольна робота, презентація самостійного дослідження, іспит	7
2.3	пояснювати теоретичні витoki та генетичний зв'язок філософського доробку видатних мислителів південної Азії;	Семінар, самостійна робота	Усні доповіді, підсумкова контрольна робота, презентація самостійного дослідження, іспит	6
	комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді	6
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу новітніх сходознавчих досліджень в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	6
3.3	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у	Семінари	Презентація самостійного дослідження	7

	вигляді доповідей, конспектів та участі у фахових дискусіях.			
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з історико-філософських досліджень в сходознавстві, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації;	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження.	7
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, пов'язанні зі здійсненням лексикографічних та текстологічних досліджень першоджерел історії східних філософій;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження.	7
4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість пояснень філософських вчень видатних мислителів Сходу; демонструвати можливості до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження	7

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН 2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.	+	+	+	+	+	+	+						
ПРН 6. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.	+	+	+	+	+	+	+						
ПРН 9. Мати навички написання філософських текстів.					+	+	+	+	+	+			
ПРН 12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+
ПРН 14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.					+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.3); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

- 1. Усна доповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарах:** РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3 – 15 / 25 балів
- 2. Самостійна робота (текстологічне вивчення класичних сутр індійської філософії):** РН 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 – 9 / 15 балів
- 3. Підсумкова контрольна робота:** РН – 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2 – 12 / 20 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх (двох) частин навчальної дисципліни. Загальна семестрова оцінка складаються із балів, отриманих за 1) аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах), 2) самостійну роботу (дослідження проблем культурної політики, дослідження культурного інституту), 3) контрольну роботу, з урахуванням коефіцієнту 0,6. Всі види робіт в семестрі мають в підсумку:

- в максимальному вимірі = 60 балів
- в мінімальному вимірі = 36 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 – 24 / 40 балів

Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше, ніж 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. У випадку, коли студент на іспиті набрав менше 24 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). В екзаменаційній відомості у колонці «бали за іспит/ екзамен» ставиться «0», а в колонку «підсумкова оцінка з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 бали	Max – 60 балів
Аудиторна робота:	До усіх тем: протягом	«3» x 5 = 15	«5» x 5 = 25

усна доповідь на семінарі, доповнення, участь в дискусіях	семестру. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді		
Самостійна робота	До теми 1-6: текстологічне вивчення класичних сутр індійської філософії (Додаток самостійної роботи студента) початок березня	«9» x 1 = 9	«15» x 1 = 15
Підсумкова контрольна робота	До тем 6-10	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності;

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Доповнення / участь в дискусіях

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

2 бали – доповнення змістовне;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

2. Самостійна робота (текстологічне вивчення класичних сутр індійської філософії):

15-10 балів студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження;

9-6 балів - студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

5-0 балів - в цілому володіє матеріалом, але фрагментарно та поверхово його презентує,

не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань. Робота містить суттєві помилки.

3. Підсумкова контрольна робота:

20-15 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи;

14-10 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності;

9-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

4. Іспит: кожне питання в екзаменаційній роботі (в білеті 2 питання):

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи;

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності;

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

7.3 Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Частина 1. Основні напрями розвитку індійської філософії</i>				
1	Тема 1. Вступ до філософії південної Азії.	1	1	3
2	Тема 2. Санкх'я та йога Патанджалі.	1	1	3
3	Тема 3. Вайшешика і ньяя.	2	1	3

4	Тема 4. Міманса і веданта	2	1	3
5	Тема 5. Саутрантика і вайбгашика	2	1	3
6	Тема 6. Мадг'яміка (шуньявада), йогачара (віджнянавада)	2	1	3
	Індивідуальна самостійна робота: текстологічне вивчення класичних сутр індійської філософії.			20
<i>Частина II. Основні етапи розвитку китайської філософії.</i>				
7	Тема 7. Класичне конфуціанство та даосизм.	2	1	3
8	Тема 8. Поширення буддизму в Тибеті та Китаї.	2	1	3
9	Тема 9. Неодаосизм	2	1	3
10	Тема 10. Неоконфуціанство	2	1	3
	Підсумкова контрольна робота	2		10
	ВСЬОГО	20	10	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **20 год.**

Семінари – **10 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Гнатівська Г. Історії східних філософій: Вступ до індійської філософії. Навчальний посібник – К.: Фрако Пак, 2021. – 98 с.

2. Індійська філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закл. / кол. авторів; за заг. ред. Т. П. Кононенко. – Харків: Фоліо, 2019. – 142с.

3. Історія філософії: Словник/ За ред. В. І. Ярошовця. – К., 2012.

Додаткова:

1. Бойченко О.І. Філософська антропологія давнього Китаю - К., 2003

2. Бурба Д. В. Практична транскрипція санскритських власних назв та термінів в українській мові // Східний світ, 2018, № 1. – С.104-123.

3. Голоси стародавньої Індії. Антологія давньоіндійської літератури. – К., 1992.

4. Джвандзи / пер. з кит. Вон Гак. – К.: Сафран, 2019. – 308 с.

5. Завгородній Ю. Ю. Періодизація та історіографія індійської філософії: такі різні і такі необхідні. Рецензія на: Periodization and Historiography of Indian Philosophy / Ed. by Eli Franco. – Wien: Sammlung de Nobili – Arbeitsgemeinschaft für Indologie und Religionsforschung, 2013. – viii, 388 p. / Ю. Ю. Завгородній // Східний світ. - 2017. - № 1-2. - С. 171-180.

6. Завгородній Ю., Луценко Д. „Вайшешика-сутри” Канади (I.1.1-48): переклад та історико-філософський коментар // Філософська думка. – К., 2006. - №6.

7. Конфуцій. Вислови / Конфуцій; пер. Я.В. Житін; художн.-оформлювач О.А. Гугалова-Мешкова. – Харків: Фоліо, 2019. – 209с.

8. Лао-Цзи. “Книга про дао і де” (“Даодецзін”). Переклад з китайської: Ж.Лін'юв та Ян Хін-шун за редакцією Я.В. Шекери // Хрестоматія китайської літератури (від найдавніших часів до III ст. н.е.). Упорядник: Н.В.Коломієць. Київ, 2008.

9. Стрелкова А.Ю. Буддизм: філософія порожнечі. Монографія. – К., 2015.

10. Curie Virág The Emotions in Early Chinese Philosophy - Oxford, 2017.

11. Gautama's Nyayasutras [With Vatsayana-Bhasya] Translated into English with this own Revised Notes by Ganganatha Jna – Poona: Oriental Book Agency, 1939. – 567 с.

12. Halbfass W. Indien und Europa. Perspektiven ihrer geistigen Begegnung. Basel, Stuttgart, 1981. – 550 p.

13. Mark Siderits Studies in Buddhist Philosophy - - Oxford, 2016.

14. Monier-Williams M. A sanskrit-english dictionary: etymologically and philologically arranged with special reference to cognate indo-european languages. — Oxford, 1899. — 1333 p.

15. Müller Max Six Systems of Indian Philosophy – New York: Longmans Green and co. London and Bombay, 1899. – 618 p.
16. Radhakrishnan Sarvepalli Indian Philosophy Vol.I – Oxford University Press., 1923. – 738 p.
17. Radhakrishnan Sarvepalli Indian Philosophy Vol.II – New York: The Macmillan company, - London: George Allen unvin LTD, 1956. – 810 p.
18. Raghuramaraju A. Philosophy and India Ancestors, Outsiders, and Predecessors – Oxford, 2014.
19. ShashiPrabha Kumar Classical Vaisesika in Indian Philosophy: On Knowing and What is to Be Known - New York, 2013.
20. John Powers Introduction to Tibetan Buddhism - Shambhala Publications, 2017.

Інтернет ресурси

1. Andreas Goppold Die Logik der Lehre von der Leere: Die Shunyata des Nagarjuna <http://www.noologie.de/shunya01.htm>
2. Chan, Alan, "Neo-Daoism", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2019 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/sum2019/entries/neo-daoism/>
3. Mula madhyamaka karika. (Online Tibetan and English version translated by Stephen Batchelo) <http://www.stephenbatchelor.org/index.php/en/verses-from-the-center>
4. Thompson, Kirill, "Zhu Xi", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2017 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/sum2017/entries/zhu-xi/>
5. Translations of the Analects in over 20 languages, with footnotes. <http://www.confucius.org/main01.htm>
6. Van Norden, Bryan, "Wang Yangming", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Spring 2020 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/spr2020/entries/wang-yangming/>
7. Vedânta-vedânta-sutras With the Commentary by Sañkarâchârya" <http://holybooks.lichtenbergpress.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/Vedanta-Sutras-With-the-Commentary-by-Sankaracharya.pdf?a20918>
8. 道德经 + три різні українські переклади (В.Дідика, С.Косянчука за редакцією В.Антонова, а також Ж.Ліньова і Ян Хін-шуна за редакцією Я.В. Шекери і в первісній версії “Всесвіту”) <http://www.molfar.info/?p=1231>
9. Gold, Jonathan C., "Vasubandhu", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Spring 2021 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/spr2021/entries/vasubandhu/>